

د کرنی وزیر په افغانستان کي د نړیوال بانک عملیاتي مشري سره د کرنی او خورو خونديتوب بېړنۍ پروژې په هکله خبرې وکړې

د کرنی، ابولگولو او مالداری وزیر داکټر انوار الحق احدي په افغانستان کي د نړیوال بانک عملیاتي مشري هما زهرا فتوحی سره د ویدیو کنفرانس له لاری د کرنی او خورو خونديتوب بېړنۍ پروژې، EATS په هکله خبرې وکړې. په دې ویدیو کنفرانس کي په نړیوال بانک کي د کرنی وزارت د پروژو مسوول، امان الله علمزی او ددې برخې مرستیال هم شتون درلود.

د کرنی، ابولگولو او مالداری وزیر د کرنی وزارت سره د نړیوال بانک له مرستود مننې ترڅنګ، د پروژو د پلي کېدو د چتکتیا او د همغږيو د لا پیاوړتیا غوښته وکړه.

دغه راز د نړیوال بانک عملیاتي مشري د کرنی وزارت خنه د مننې ترڅنګ د EATS پروژې په پر وخت پلي کېدو ټینګار وکړه او د کرنی وزارت سره د نړیوال بانک د همکاريو د دوام يادونه یې هم وکړه.

حاصلات چهار مغربه به چهار ده هزار و
۸۷۷ رسيد

استقبال مردم از احداث باغهای متراکم در پغمان

۳

وزیر زراعت به تسريع تطبيق پروژه‌ها تاکید کرد

ارایه خدمات برای مردم و دهاقین برای او قابل قبول نیست. آقای احدي بر تسريع روند تطبيق پروژه‌ها و مصرف معقول و موثر بودجه انکشافی تاکید کرد.

جلسه اداری در مورد گزارش‌دهی از تطبيق پروژه‌ها و ميزان مصرف بودجه انکشافی، تحت رهبری داکټر انوار الحق احدي وزیر زراعت، با اشتراك معينان، ريس‌ها و مسؤولين پروژه‌ها در مقر وزارت زراعت، آبياري و مالداري برگزار شد.

عبدالهادي رفيعي مالي و اداري وزارت زراعت ابتدا در مورد پلان‌های مالي، تدارکاتي و مصرف بودجه انکشافی پروژه‌ها و رياست‌ها معلومات مختصر ارياهه کرد.

معين مالي و اداري گفت که شماري از پروژه‌های انکشافی و رياست‌ها در تطبيق پروژه‌ها و مصرف بودجه تعلل کرده‌اند و خواهان تسريع کارها شد. در همين حال، داکټر انوار الحق وزیر زراعت، آبياري و مالداري می گويد رياست و پروژه‌هایی که توان مصرف بودجه را ندارند، باید با مسؤولين آن برخورد اصولی و قانونی صورت بگيرد. وزیر زراعت افزوډ که تعلل در تطبيق پروژه‌ها و

سڀکال ۱.۸ ميليارده کرفيز او مالداري پورونه و بشل کېږي

د کرنی، ابولگولو او مالداري وزارت په پام کې لري، چې د کرنی د پراختيا وجهي صندوق له لاری د روان لمريز کال په ترڅ کې پرڅه باندي اووه زره بزگرانو ۱.۸ ميليارده افغاني پور ووبشي.

دا پور غوښتونکو او د کرنی منشبشنو چې، په کې د بزگرانو کوپراتيفونه، کرنيز سوداګرۍ، د چرگانو، غواو او کبانو فارمونه، د غذايي توکو توليدي فابريکي او د وج او تازه مېبو صادرتونکي شامل دي و بشل کېږي. پر بزگرانو د پور ورکولو لړي پيل شوي دي او ادامه لري. دا په داسي حال کې ۵۵، چې د کرنی، ابولگولو او مالداري وزارت په ۱۳۹۹ یم مالي کال کې پرڅه باندي شپږ زره بزگرانو نبردي یونیم ميليارد افغاني پور و بشل دي.

کرنيز او مالداري پورونه کرنيزو پورونو ته د بزگرانو دلاس رسی، د دوي پرئان بسیانه او د کرنی او مالداري په برخه کې د دوي د ودې په پار و بشل

کېږي.

د کرنی د پراختيا وجهي صندوق د امریکا متحده ایالاتو پراختیابی ادارې «USAID» له خوا مالي ملاتر کېږي.

کېږي.

پکتیا کې د شېدې ټولولو د مرکز رغنيزې چارې د بشپړېدو په درشل کې دی

کې د لبناياتو د پروسس د پراختیا د مالداري محصولاتو زياتوالی، د په برخه کې د پام ور مرسته کوي. مالداري محصولاتو ته بازارمنده، د یادو مرکزونو د جوړولو موخه د دمدادارانو ستونزو ته رسپندنه او په مالداري د تولیداتو له لاري د خورو ټوله کې د مالدارانو اقتصادي وده ده. خونديتوب، د مالداري وده او پراختیا،

د پکتیا د کرنې، اوپولګولو او مالداري ریاست وايي، چې ددې ولايت په مرکز گردیز کې د شېدې ټولولو مرکز د جوړولو رغنيزې چارې د بشپړېدو په درشل کې دی او دېر ژبه گتې اخيستني ته وسپارل شي. د پکتیا د کرنې رسپندنه مومند وايي، د شېدې ټولولو دغه مرکز چې د کرنې وزارت له پراختیا يې بودجې خخه جوړېږي، د جوړولو لګښت يې ۳۲ میلیون افغانۍ ده. دغه مرکز چې په ۲۴ ساعتونو کې له درې تر پنځه زره لېټره شېدې د ټولولو په وړتیا سره جوړېږي عصرې خونې، د زېرمې خونه، او ګډام لري. بناغلې مومند وايي، چې د شېدې ټولولو یاد مرکز په مستقيمه توګه له ګلیوالو مالدارانو شیدې راتولووي او په دی مرکز کې يې پروسسوی، چې هم د ګلیوالو مالدارانو د اقتصادي ودې لامل کېږي او هم په هېواد

هلمند کې به دوہ زره متريک ټنه د غنمواصلاح شوي تخمونه توليد شي

حکموالو او پاتې نور به يې یوشمبر بزگرو ته سالم او نسه کيفيت نورو ولايتوونو ته ولپردوں شي. لرونکي تخمونه ورسوي چې د هلمند د کرنې ریاست د تخمونو له مخې به يې په حاصلاتو د اصلاح، تروبيج او تکثیر په برخه کې د پام ور زياتوالی راشي. کې کار کوي ترڅوله همدي لاري

د هلمند د کرنې، اوپولګولو او مالداري ریاست چارواکې وايي، چې ددې ولايت د غنمود اصلاح شوي تخمونو له کروندو خخه به سېرکال دوہ زره متريک ټنه د غنمواصلاح شوي تخمونه توليد شي. د هلمند د کرنې، اوپولګولو او مالداري رسپن زلمي الکو وايي، چې په دې ولايت کې د کرنې ریاست او خصوصي سکټور په همکاري پر سلګونه جريبه ځمکه د غنمود اصلاح شوي تخمونه توليد په دې ټولید په موخه د غنمود بېلاپل ډولونه یا وړايکي کرل شوي دي، چې له دغه کروندو خخه به دوہ زره ۲۰۰ متريک ټنه د غنمواصلاح شوي تخمونه توليد شي. د هلمند د کرنې رسپن دغه راز وویل، چې په دې ولايت کې دوہ زره متريک ټنه اصلاح شويو غنموله ډلي به ۹۰۰ متريک ټنه يې ددې ولايت په بزگرانو او

سېرکال د هګيو چرګانو نړدي شېر زره فارمونه جوړېږي

هېواد د چرګانو غونبې او هګيو په برخه کې پرخان سیاسی او له بلې خوا د بېرزلو کورنیو اقتصادي پیاوړتیا او خلکو ته د کاروبلو زمينه برایره شي. په افغانستان کې د چرګانو پالنې فارمونه جوړولو لويه لاسته روانيه ده، چې د کارمندنې، اقتصادي پیاوړتیا، خان بساينې او د اقتصادي ودې او پرمختیا لامل کېږي.

د کرنې، اوپولګولو او مالداري وزارت په پام کې لري، چې د یاد مرکز د کورني اقتصاد ریاست او د خلکو په ګډون د کرنې او مالداري پروژې «CLAP» په مرسته په یوشمبر ولايتوونو کې پنځه زره او ۸۰۴ مېرمنو ته پنځه زره او ۸۰۴ د هګيو چرګانو ۳۰ او ۶۰ قطعه يې فارمونه جوړ کړي. هېواد کې د چرګانو پالنې په دې وروستیو ګلونو کې دېره ود کړي او پر فارمونو یې میلیونونه ډالره پانګونه شوې ۵۵. د شمېرو له مخې اوسمهال د هېواد په کچه د غونسینو، هګيو او تکثيري چرګ پالنې نهه زره او ۲۴۷ لوی او واره فارمونه فعلال دي.

په دغه فارمونو کې د هګيو چرګانو درې زره او ۵۲۰ فارمونه، د غونبېنو چرګانو پنځه زره او ۷۲۳ فارمونه او د چرګانو خلور تکثيري فارمونه شامل دي. د چرګ پالنې په سکټور کې افغانستان خان بساينې ته نړدي شوې دی او د هېواد په کچه اوسمهال د هګيو د تولید ګلنې کچه ۶۹۰

د بزرگ خبرې

صرف از محصولات زراعتي داخلی، تقویت اقتصاد ملي

از جمع ضرورت‌ها برای پیش‌رفت زراعت و رشد تولید ملي، یکی ترویج فرهنگ مصرف از تولید داخلی است. باید همه‌ی شهروندان از تولید هم‌وطنان‌شان استفاده کنند. این کار، امری حتمی و نیز وطن دوستانه و ارزشمند است و ما را در آینده - هر چند حالاً کوچک به نظر می‌رسد - کمک می‌کند.

ما باید در کنار تولید، در اغاز در زمینه‌ی مصارف مان به منابع داخلی تکیه کنیم و آهسته‌اهسته با بهتر ساختن تولید، این ظرفیت تولیدی را بر شهروندان دیگر کشورها تحمیل کنیم تا آنان نیز از محصولات ما استفاده کنند.

باید ګفت که انگیزه نیروی کار برای بهبود کارآیی اش، فراتر از آن که تحت تاثیر نظام انگیزشی اقتصادی باشد به صورت خودتولیدی و با انگیزه‌های شخصی به گونه‌ی بهتر صورت می‌پذیرد.

امروز بسیاری از محصولات وطنی در بازار، کیفیت عالی تر از هر محصولات دیگر دارند، ارگانیک هستند و با روش‌های طبیعی تولید می‌شوند. کیفیت بهتر، باعث می‌شود که دیگران نیز با استیاق فراوان، تولیدات ما را مصرف کنند و این باعث رشد اقتصادی مابه صورت دوامدار می‌شود.

شهروندان باید در کنار مصرف داخلی، به تولید کننده‌گان به عنوان مشتری، مشourt بدنهند و پیشنهاد کنند که تولیدشان باید چې کیفیت‌هایی را داشته باشد. این تولید می‌تواند میوه از یک باغ باشد یا نوشابه‌ای از یک فابریکه. تولید کننده‌گان نیز به خاطر پایداری کاروبارشان، باید تلاش کنند رضایت خریداران را فراهم سازند و تولیدشان را بهتر از معیارهای مدنظر، آماده‌ی فروش سازند. با این روش، همه‌ی محصولات افغانستان، می‌تواند نام‌آور جهان شود.

به عنوان شهروندان افغانستان که کشورمان زراعتی است، باید خرید نیازهای مان را از نزدیک ترین محل خانه و از تولیدات محلی وطنی آغاز کنیم. بکوشیم هر چیز را وطنی خریداری کنیم. با این کار، باعث رشد مارکیت محلی می‌شویم، باعث تقویت تولید داخلی و دلگرمی تولید کننده‌گان داخلی می‌شویم. در بازارها باید ترجیح هر شهروندی، فقط محصولات داخلی باشد. واقعیت این است که تولیدات زراعتی افغانستان، بسیار طبیعی و ارزشمند است، این ارزش را باید رشد بدھیم و بارورتر از امروز سازیم.

اگر دید منفی و نگاه بد شماری از شهروندان تغییر کند، می‌توانیم باعث رشد در تمامی زمینه‌های باشیم. مثلاً روزانه میلیون‌ها شهروند به بازارهای کشور می‌روند. از این میان اگر هر کس به توان خودش یک محصول داخلی را خرید کند، به این معنا است که میلیون‌ها محصول داخلی فروخته شده و پول آن یا به دهقان یا به دیگر روسایی رسیده است و پول در داخل افغانستان به گردش باقی مانده است.

همین روزها، در کنار محصولات وارداتی در بازار، محصولات داخلی به شکلی بسیار گستردہ و با بهای خوب در دسترس است. پس خوب ترین گزینه این است که به جای خریدن محصولات زراعتی که از بیرون کشور می‌آید، از محصولات دهقانان خود استفاده کنیم.

اگر در این زمینه‌ها شهروندان تغییر پذیر باشند و خشت خودشان را راست بگذارند، عمارتی به نام افغانستان به زیبایی و بلندی کامل و با خودکافی ساخته خواهد شد.

امسال بیش از صدهزار هکتار علفچر احیا می‌شود

به اشتراک جوامع محلی صورت می‌گیرد. ریاست منابع طبیعی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، درنظر دارد تا در جریان سال مالی ۱۴۰۰، بیشتر از ۱۰۰ هزار هکتار علفچر را در شماری از ولایتها احیا و حفاظت کند.

احیای این علفچرها در چوکات طرح احیاسازی و تنظیم همه‌جانبه علفچرها

سکتور مالداری می‌شود.

د بېرى خىنگلۇنۇ د پراختىا پە پار هىنى

هم د بېرى خىنگلۇنە جۈرۈشى. محمدجميل خوشحال ووپل: «د بېرى خىنگلۇنۇ د بىارغۇنى او پراختىا پە پار، د يادو ونو د نىالىگىو د توليد او اپىسۇدو پىروزه مود خۇپۇنپىوالى ادارى (WFP) او د كىنى او كلىپا خەتىيە يە ساركىدى (SARCDÖ) موسىسى پە هەمكارى پىيل كىرى دى، چى لە نېكە مرغە پە خۇلۇنۇ كى مونبى لاسته راپۇنى درلۇدى. تەرى دەمە موپە سلگۇنە ھەكتارە ئۆمىكە كى د بېرى نىالىگى اپىشى دى او پە پام كى لۇرۇ، چى ھەلمىنداو كىندهار ولايتنۇنە يە د وېش پە پار و لېپرۇ.

بىساغلى خوشحال ووپل، چى د نىنگەھار، نىمۇزۇز، ھەلمىنداو كىندهار ولايتنۇنە ھەم د بېرى خىنگل جۇرۇلۇ لپارە مناسىبە اقليم لرى او د بېرى ونى پە ھەغۇ ولايتنۇنۇ كى چى گەرمە ھوا لرى بىسە وە كۆي.

د لەمان د كىنى رىيس پە خېرە، د خىنگلۇنۇ جۇرۇلۇ، د چاپېرىال سانتى، د سېلابۇنۇ د مخنيۇي، د چاپېرىال بىڭلا او گەنۇنۇ بىرخۇ كى گەتمۇر دى.

د بېرى نىالىگى پە چو دېستو كى چى پە كى كېپلە نە كېرىي، اپىسۇدل كېرىي. لەمان لە ھەغۇ ولايتنۇ خەدە دى، چى د بېرى ونۇد توليد او روزنى لپارە مناسىبە چاپېرىال لرى.

د لەمان د كىنى، اوبولگولو او مالدارى رىاست وابىي، چى پە دى ولايت كى بى د بېرى خىنگلۇنۇ د اپىسۇد لرى خۇ كالە وراندى پىيل كىرى دى او پە دى مودە كى يى پە سلگۇنە ھەكتارە ئۆمىكە كى د بېرى نىالىگى اپىشى دى.

د لەمان د كىنى، اوبولگولو او مالدارى رىيس محمدجميل خوشحال وابىي، چى ياد خىنگلۇنە پە دى ولايت كى د شاتۇ مچىنۇ روزنى د صەنۇت د پرمەنگ او د شاتۇ د تولیداتۇ د زىياتوالى پە پار جور شوي دى.

د بىساغلى خوشحال پە خېرە د لەمان د كىنى رىاست پە پام كى لرى، چى د لەمان تەخنگ پە ھەلمىنداو كىندهار كى چاپېرىال لرى.

استقبال مردم از احداث باغ‌های متراکم در پغمان

«چند سال پیش دو جریب باغ گیلاس برایم وزارت زراعت ساخته بود، یک جدید بیشتر از باغ‌های کهنه است، جریب هم باغ سیب امسال برایم جو شده، کارمندان باگداری برایم رهنمايی می‌کنند. در وقت حاصل گیری گیلاس آموزش می‌دهند. از دو جریب زمین حدود صد سیز گندم حاصل می‌گرفتند. سال گذشته از دو جریب زمین که دو سال شده سر حاصل آمده، دو صد هزار افغانی فروش کردند. تازه به ثمر رسیده و دو سال شد که حاصل می‌دهد. امسال انشاء حاصل بیشتر می‌گیریم».

احمدفرید با بیان این که حاصل باغ‌های جدید گفت: «سابق از یک جریب زمین بیشتر از ۳۰ هزار افغانی حاصل نمی‌گرفتیم. اگر یک درخت دوسیر سیب حاصل بدهد، از یک جریب زمین یک هزار و دو صد سیر سیب می‌گیریم. محاسبه کنید که چه مقدار زیاد می‌شود». عبدالصمد باشنده دره پشەئی ولایت پغمان نیز که از پیروزه احداث باغ‌های متراکم سیب مستفید شده و چند سال پیش از طریق وزارت زراعت یک باغ گیلاس برایش ساخته شد، می‌گوید:

باشنده گان ولسوالی پغمان کابل، از نتیجه بهتر احداث باغ‌های متراکم می‌گویند و از دهقانان و باغداران در باره چگونگی کوددهی، آبدھى، شاندن نهال، چىدەن میوه و کنترون آفات و بیماری‌های نباتی آموزش داده است. احمدفرید یک تن از باشنده گان قلعه طوطى ولسوالی پغمان است که به مساحت جریب زمین توسط وزارت زراعت برایش باغ ساخته شده است. او می‌گوید: «در باغ‌های جدید سیستم کوددهی، رهنمایی فاصله‌ها، شاندن برای ما آموزش شده، شیوه‌های جدید باغداری فواید خود را دارد. در یک جریب سابق ۶۰ تا ۷۰ نهال می‌شاندیم، در باغ‌های جدید ۶۳۰ تا ۶۵۰ نهال می‌شاندیم. یکی دیگر از خوبی‌های دیگر باغ‌های جدید، حاصل آن مساویانه می‌رسد، آفتاب یکسان به میوه می‌رسد، به درختان آب منظم می‌رسد و در چیدن حاصل نیز باغدار را کمتر زحمت می‌دهد».

به گفته باشنده گان ولسوالی پغمان، این باشنده نهال‌هایی که از سوی وزارت زراعت برای شان که در باغ‌های جدید رسیدگی بهتری صورت می‌گیرد و در باغ‌های قبلی حاصل شاخچه‌های پایینی کوچکتر بود شاخچه‌های بالایی میوه‌های کلان‌تر داشت. زیرا، به گفته‌ی او، آفتاب به میوه بالا می‌رسید به پایین نمی‌رسید. همین‌طور در حدود ۶۵۰ درخت سیب اصلاح شده شانده می‌شود. سابق گیلاس خارجی کشت کردیم که حدود ۱۵ سیر حاصل می‌دهد».

آموزش دهقانان نیز در افزایش حاصلات باغ‌ها

امسال بیش از چهار میلیون دوز واکسین حیوانی تطبیق می‌شود

بهبود و انکشاف عرضه خدمات صحت حیوانی، تشخیص و کنترول امراض، وقايه و طرح پلان‌های استراتئیزیک برای ریشه‌کن کردن بیماری‌های ساری و خطرناک، بلند بردن سطح تولیدات محصولات حیوانی، کاهش فقر، رفع بیکاری، ایجاد فرصت‌های شغلی، مصوونیت غذانی، بلند بردن سطح آگاهی مالداران، بازاریابی برای تولید محصولات حیوانی از اهداف عمده وزارت زراعت می‌باشد.

می‌گردد. برعلاوه واکسین برسلوز در سراسر کشور، امسال قرار است واکسین سگ دیوانه نیز بالای سگ‌ها تطبیق گردد. این در حالیست که وزارت زراعت، آبیاری و مالداری سال گذشته دو میلیون و ۲۰۰ هزار دوز واکسین را بالای حیوانات خانگی تطبیق کرد. با تطبیق این واکسین‌ها، از بروز امراض حیوانی به خصوص از گسترش بیماری‌های برسلوز و طاعون جلوگیری و مانع تلف شدن حیوانات شده است.

ریاست صحت حیوانی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، می‌گوید که در سال جاری چهار میلیون و ۶۲۸ هزار و ۶۲۸ دوز واکسین را بالای حیوانات به منظور جلوگیری از گسترش و شیوع امراض حیوانی تطبیق می‌نماید. امسال قرار است یک میلیون و ۵۲۷ هزار و ۲۸۳ دوز واکسین برسلوز برای تطبیق بالای بره‌ها و بزغاله‌ها، گوساله‌ها، دو میلیون و سه‌صد هزار واکسین طاعون برای نشخوارکننده‌گان کوچک، یکصد هزار دوز واکسین طبق و ۲۴ هزار واکسین سگ دیوانه یا «ربیز» تطبیق شود. مختار محسینی رییس صحت حیوانی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، می‌گوید که وزارت زراعت برنامه‌های استراتئیزیکی برای وقايه و کنترول امراض ساری حیوانی از قبیل بیماری «زونوز» را تهیه و در سال ۱۴۰۰ برنامه واکسیناسیون حیوانات را در هشت ولایات کشور به ادامه سال‌های گذشته تطبیق می‌نماید. محسینی افزود گفت که قرار است در سال ۱۴۰۰ برنامه‌های واکسیناسیون روی حیوانات مختلف تطبیق گردد. به گفته‌ی او، اما واکسین طبق در سکتور لبیات در ۹ ولایت کشور بالای گواهها و گوساله‌ها تطبیق می‌گردد. وی علاوه کرد که واکسین‌های برسلوز و طاعون نشخوارکننده‌های کوچک در ۳۴ ولایت کشور بالای بره‌ها و بزغاله‌ها تطبیق

که حشمت‌الله جبیبی
گزارش‌گر

کور دنه خان بسیاری‌په پار هڅي؛ لوګر کې د روپ جوړولو کارخونه

که نورالله پمن
خبریال

پاکستان ته صادر بده، چې کرونوندگرو ته به کومه خانگری گته په لاس نه ورتله نو پدې اساس غواړو چې له کرونوندگرو خخه په مناسبه بېه رومي بنجان واخلو او روپ تری جوړ کړو.

احمد شاکر نوابی وویل: «شاوخوا له ۲۰۰ بزگرانو سره په دې برخه کې تړون لرو او غواړو چې دا شمېر دې کړو تر خو هم له بزگرانو سره او هم له هېواد والو سره مرسته وکړو.

یاد تولیدی شرکت د کرنې، اوبولگولو او مالداری وزارت له خوا د بزگر مېله او د کرنیزو محصولاتو پنځه ویشتم ندارتون چې د خو ورڅو لپاره په لاره اچول شوی و هم ګډون کړو وه، چې خورا ارزښتم او لاسته راونو خخه ډک بې بولی.

هغه وویل، چې په لاره اچول شوی نندتون کې د خپل توپیداتو د پلور تر خنگ، د شرکتونو، سوداګرو او هتیوالو سره هوکړي او د لور پور او دولتي چارواکو سره بې ګټوري لپدنې هم درلودي.

د تهیه روپ شرکت مسولین له هېواد والو غواړي، چې د تولیدی شرکتونو د ودی او پراختیا لپاره خپل اصیل ملي محصولات د افغانستان د پرمتگ لپاره وکاروی او گته تری واخلي هغه له دولت خخه هم غواړي چې د معیاري تولیداتو لپاره دی اسانیاوې ورته برابري کړي.

فصل په موسم کې په ډېره تیټه بېه پلورل هېواد والو له تود هر کلی سره مخ شوی کېږي.

دی ستونزی ته په کتو یو تن پانګوال هلي دی. پلورل کې د لوګر ولايت د رومي بانجانو د خاصلاتو د خوساکدو او په تیټه بېه د پلور مخه ونیسي او د «تهیه» په نوم روپ اوسمهال په کې لس کسان کار کوي.

تری جوړ کړي. احمد شاکر نوابی له ډېرو ستونزو او ننگونو سره سره په کور د ننه پانګونې ته سینه سپر مصطفی وايي، خوبن دی چې په خپل د کار کولو زمينه ولايت او کورنۍ ته نېړدي د کار کولو زمينه ورته برابره شوی دی او خپل د کورنۍ لګښتونه د کار کولو له لارې د یادې کار

له ګود ګود خخه راتولیبری د پروسس او غوره تولیداتو لپاره د هېواد والو ارتیاوی راکمې او خونې خخه پوره کوي او ورڅ تر بلې یې ژوند مخ په بنسه کېدو دی.

د یاد شرکت تولیدی محصولات د لوګر تر خنگ پکتیا، خوست، میدان وردګ او کابل ولايتونه هم تر پوبنبن لاندې راوستي دي.

د «تهیه» په نوم د روپ جوړولو شرکت په د یاد شرکت د چارواکو په خبره دوی په پام کې لري، چې د خپل توپیداتو لمن پراخ او د هېواد توپو ولايتونه ته خپل تولیدات ورسوی.

د یاد شرکت مسؤول احمد شاکر نوابی کېږي. د یاد شرکت د چارواکو له خولې چمتو وايي، چې یوازنې موخه بې د رومي باجانو په فصل کې په خورا تیټه بېه د لور کډ کې، اوسمهال د روپ یاد تولیدی شرکت کولئ شي خپل محصولات هر وخت او په لنډه موده کې خپل هېواد والو ته چمتو کېږي. په نوم د روپ جوړولو سره رومي تېرو کال راهیسي د عصری ماشین الاتو په درلودلو سره رومي باجانو خخه د «تهیه» په نوم روپ جوړوي، چې په یاده موده کې مخنيوی دی، چې د رومي باجانو په توانپدلي تر خواخوا ۲۰ پنه په لور کيفيت

لوګر د کابل په سوپل کې، شایي کابل ته یوازنې نړدي ولايت وي، چې کولې شي له پلازمېنی سره د خپل نړدېوالی او ګاؤنډیتوب تر تولو زياته ګټه پورته کړي. د لوګر ولايت، د نورو دېرو ولايتونو په پرتلې دکرکېلې لپاره مناسبه چاپېریال، اوېه او هوا لري. په وروستیو کالو کې ددې ولايت بزگران او اوسیدونوکو، د کرنې، مالداری او بیوالی په برخو کې د پراخو بدلونونو شاهدان دي. دا بدلونونه ددې لامل شوې، ترڅو د لوګر اوسیدونکي او بزگران د کرنې، بیوالی او مالداری نویو لاړو چارو سره بلد شي او دا زده کړي، چې خنګه له خپلوا حاصلاتو بنسه عواید تر لاسه کړي.

لوګر له هغو کرنیزو ولايتونو خخه شمېرل کېږي، چې په پراخه کچه بېلاپل کرنیز توکي په بېلاپلوا فصلونو او وختونو کې تری راتولیبری او د خرڅلوا لپاره د هېواد مارکټونو او لویو بازارونو ته وراندې کېږي. د یادو محصولاتو له ډلې یو هم رومي باجان دی، چې د لوګر ولايت په ډېرو ولسوالیو کې په زياته پیمانه کړل کېږي. رومي باجان له پرمصروف خوارکي ګیاوو خخه ګټل کېږي، چې په ډېرو ولايتونو کې یې کرکېلې او تولید دود دی، خود

رونق بادرنگ گلخانه‌یی در بازارهای داخلی

آمارهای ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۹ خورشیدی، ۱۲۶ هزار و ۷۲۳ متریک تن بادرنگ به شکل آزاد و ۵۴ هزار و ۱۳۸ متریک تن بادرنگ در گلخانه‌های کشور تولید شده است.

به صورت مجموعی در سال ۱۳۹۹ خورشیدی، ۱۸۱ هزار و ۱۸۱ متریک تن بادرنگ به شکل گلخانه‌یی و آزاد تولید گردیده است. به طور کل در سال گذشته هشت‌هزار و ۷۴۲ هکتار زمین به شکل آزاد و یک‌هزار و ۷۴۲ هکتار دیگر به شکل گلخانه‌یی بادرنگ در سطح کشور کشت شده بود. فراہ با تولید ۹۲ هزار و ۶۱۳ تن در جایگاه اول، هلمند با تولید ۴۶ هزار و ۴۰ تن در جایگاه دوم و هرات با تولید ۱۱ هزار و ۶۵۷ متریک تن بادرنگ سوم قرار داشتند.

در ولایات فراه، بلخ، کابل، لغمان، کنر، هرات و بادغیس کشت بادرنگ به شکل گلخانه‌یی و آزاد کشت و تولید می‌گردد.

امسال نیز، با آغاز فصل بهار بادرنگ گلخانه‌یی به بازار عرضه شد و این محصول رونق بیشتر پیدا کرده است. یک کیلو بادرنگ در بازارهای داخلی از ۳۰ الی ۴۰ افغانی به فروش می‌رسد.

شهرهوندان نیز از این که بادرنگ در هر فصل سال با قیمت مناسب قابل دسترس است، خرسند هستند.

نیاز محمد یک تن از باشندگان شهر کابل، می‌گوید: «حالا خیلی خوب شده، در گذشته بدون فصل برداشت دیگر بادرنگ پیدا نمی‌شد و اگر پیدا می‌شد قیمت آن بالا بود، امروز آمدیم به خرید ترکاری و میوه، یک کیلو بادرنگ را ۳۰ افغانی میریم هم در آچار و هم به شکل تازه از آن استفاده می‌کنیم، همین گلخانه‌ها است که ترکاری جات، سبزی جات را کشت می‌کنند که هم ارزان است و هم مناسب».

در همین حال، عبدالمنان متین رئیس اداره زراعت، آبیاری و مالداری ولایت فراه، می‌گوید که همزمان با کنترول و جلوگیری از محصولات همسان در فصل برداشت توسط وزارت زراعت و جلوگیری از ورود آن از سایر کشورها، میزان کشت و فروش در داخل کشور بیشتر شده است. به گفته‌ی او، در ولایت فراه به پیمانه زیاد بادرنگ کشت می‌شود، حاصلات و فروشات بادرنگ بسیار خوب بوده و رضایت دهاقین را به همراه دارد. او افزود که در ولایت فراه بادرنگ هم به شکل گلخانه‌یی و هم به شکل آزاد کشت می‌شود.

بادرنگ از جمله سبزی‌جاتی است که در فصل‌های گرما رشد می‌کند. اما اکنون این سبزی در فصل‌های زمستان و بهار نیز با احداث گلخانه‌های جدید تولید می‌شود.

بادرنگ، از جمله سبزی‌ها حساب می‌شود که بیشتر در خوارکی‌های تازه، سلاط، تهیه کردن آچار، چتنی استفاده می‌شود. در کشت بادرنگ گلخانه‌یی مهم است که شرایط اقلیمی شامل نور، رطوبت، عناصر غذایی، آفتاب و دیگر عوامل بیماری‌زا باید تحت بررسی قرار گیرد.

په ۴۵ جریبه ځمکه کې د خاځکي او بوخور سیستم نېټلولپه ۴۵ جریبه ځمکه کې د خاځکي او بوخور سیستم نېټلول

د کرنی، اوپولګولو او مالداری وزارت د اوپولګولو د نورو پروژو ترڅنگ سړکال په پام کې لري، چې د لوګر، کونړ، خوست، ننګرهار او میدان وردګو ولاپتونو په ۴۵ جریبه ځمکه کې د خاځکي او بوخور سیستمونه نېټلولی. دا سیستم د بیوالی ځنځیری ارزښ د ودې سکټوري پروژو له لاري د اوپو د ضایعاتو د مخنيوي او د اوپولګولو د عصری او نووي ټکنالوژيو پېټنډلو په پار پلي کېږي. دا په داسې حال کې ده، چې د کرنی وزارت د اوپولګولو پروژو له لاري په تپريوه کال کې توانيدلی ده، چې په ۹۷ زره هكتاره ځمکه د خروپولو ترپونښن لاندې راولي.

د غوا او وریو د غونبې ټکنی تولید خه باندې یونیم میلیون ټنو ته ورسید

د کرنی، اوپولګولو او مالداری وزارت د احصایی او مالموټو ریاست له خوا راتول شوی شمېري بنسي، چې په ۱۳۹۹ یم کال کې د هېواد په کچه ۵۸۹ دوري، وزی او غوا او یومیلیون او زره او ۲۶۹ متریک ټنه غونبې تولید او مصرف شوی دي. د شمېرو له مخې د تولید شویو غونبې له دلي ۹۱۲ زره او ۳۸۷ متریک ټنه يې د غوا غونبې او ۶۷۶ زره او ۸۸۲ متریک ټنه نور يې د وزی او وریو غونبې دی.

کابل د غونبې د تولیدونکو او مصروفونکو ولاپتونو د نوم لر په سر کې ځای لري. د تپرکال په ترڅه کې، په پلارېنې کې د ۲۶۴ زره او ۳۶۵ متریک ټنه غونبې تولید او مصرف شوی ده. دغه راز تر کابل وروسته، بلخ، ننګرهار، هرات او کندھار هم د غونبې عمدہ تولیدونکي او مصروفونکي ولاپتونه دي.

اوسمهال د هېواد په کچه د غونبې د غواوو، وریو او وزو دوه زره او ۹۵۰ فارمونه شتون لري، چې له دې دلي یوزرو ۶۲ يې د غونبېنې غواوو فارمونه،

مسلحونه، د کابل، بلخ او هرات به

ارزگان کې کرونډگرو ته د کرکېلی عصری لارې چارې بنسودل کېږي

چارې بنسودل شوی دي.

په همدي حال کې، د ارزگان ولایت د چارواکو په وينا د یاد ریاست د هغه بزگران او بیوال چې له دغه روزنیزو پروگرامونو برخمن شوی دي، ترویج کارکونکو له خوا ددي لایت یوشمبر کرونډگرو او بیوالو ته له حاصلاتو خخه سمه ګته اخښته، پار دې ورته نور روزنیزو پروگرامونه هم په لار واچول شي.

د ارزگان ولایت د کرنې، اوپولګولو او مالداری ریاست چارواکي وايسي، چې ددي ولایت کرونډگرو او بیوالو ته د کرکېلی عصری بنسي او لاري چارې بنسي. د دوي په خبره به دې برخه کې یوشمبر کرونډگر او بیوال روزل شوی دي او دا لري روانه ده.

عبدالواسع خانزاده
خبریاں

جغرافیایی نبې؛ هېڅ یو هېواد د افغانستان توکي په خپل نوم نهشی صادرولی

عامه پوهاوی برنامې په لاره اچول او د راجستر شوی جغرافیایی نبنو د مدیریت او خارنۍ پیاوړتیا په پار روزنیزی برنامې په لاره اچول شامل دي.

د جغرافیایی نبنو دا پروګرام د کرنې او مالداری، سوداگری، او صنعت وزارتونو او د اروپایی اتحادیې د خروپ او کرنې سازمان په تخنیکی همکاری او په مالی مرستو د درېپیو کلونو لپاره پلی کېږي.

په لومړی پراو کې د کندھار انار، د پکتیا جلغوزی او د هرات زعفران د افغانستان په مارک او نوم اروپایی هېوادونو ته صادرېږي.

د جغرافیایی نبنو سیستم پلی کولو لپاره تر دې دمه اپینې کېږي تر سره شوی دي، چې په کې، د افغانستان د جغرافیایی نبنو قانوني چوکات ته کتنه او د هغه د خپنیز راپور ليکل، د جغرافیایی نسنو د مقرري تسوید، عامه پوهاوی او د درې کرنې مصروفاتو (د هرات زعفران، د کندھار انار او د پکتیا جلغوزیو) لپاره د جغرافیایی نسنو ټولنې جوړول او ثبتول شامل دي.

د جغرافیایی نبنو د سیستم لپاره اپین اسناد چمتو کول، لکه د کنترول ملي چارچوب، د جغرافیایی نبنو د ارزونې لارښود، د جغرافیایی نبنو د ملی سمبول (لوگو) خخه د استفادې پرکړه کول، د تاکل شوېو ځنځیرونو د ارزښت ارزونه او د یادو توکو د مشخصاتو لپاره کتاب چمتوکول نور هغه خه دي چې، په دې برخه کې تر سره شوی دي.

ته په نړیواله کچه د خلکو لپالتیا زیاته شوی ۵۵.

په اسیا کې د تولیداتو سلګونه جغرافیایی نبې ثبت شوی دي، د بېلګې په دول په چین، هندوستان، چاپان، او دېته ورته نورو دېرو هېوادونو کې پراختیا موندلې ده، چې له دې دلې په هند کې د ارجیلینګ چای شاملول، د کمبودیا کمپوت مرچ، د چین لانګ جینګ چای، د ټایلند بروکید تایی لمفون ابریشم، او داسې نور دي.

افغانستان د بېلابېلو کرنېزو مصروفاتو، لاسی صنایع او قیمتی دېرو درلودونکی هېواد دي، او په اسانی سره کولای شي، چې جغرافیایی نبنو خخه ګتی واخلي. او ددوي ارزښت او بازارونه د پام وړ لوړکړي.

په اوسنې وخت کې جغرافیایی نبې مهم ارزښت لري، لکه د جغرافیایی نبنو په واسطه د دودیز پوهې ساتنه او له یو نسل خخه بل نسل ته د هغې لېرد، جغرافیایی نبې د اقتصادي وسیلې په توګه د تولید کوونکو په غوبښته له سختې پروسې خخه د ارزښت رامنځته کول اسانه کوي، جغرافیایی نبې د ځایې پرمختګ و سبله ده، جغرافیایی نبې د توکو مصرف کولو وسیله ده، چې نه یوازې د محصول تولید سرچینه تضمینو بلکې ځانګړې کیفیت هم لري او جغرافیایی نبې د محصولاتو، تولید کوونکو او مصرف کوونکو د ملاتې وسیله هم ګډل کېږي.

په دې وروستیو کلونو کې په دې برخه کې يولې کرنې ترسره شوی دي، چې په کې د جغرافیایی نبنو د قانون مسووده چمتوکول، د جغرافیایی نبنو د محصولات پېژندنه، جغرافیایی نبنو سره د بلديا په موخه د

وخت کې د «جي آي» سیستم مور ته دا ګټه هم رسوی چې خپل مصروفات په لوره بېه خرڅ کړو. هیڅ دول سرتیفیکېت ته اړتیانشه او په مستقیمه توګه اروپایی مارکېټونو ته لاس رسی پیداکوو.

د «جي آي» په سیستم کې د ځانګړو کرنېزو او صنعتی توکو واردول په نړیوالو مارکېټونو کې د دغو مصروفاتو ارزښت لوروی او ترڅنګ یې د افغانستان کرنېز او صنعتی توکو ته توکو ته هویت ورکوي.

دا پروژه به دې لامل شي، چې د دغو د سوداگری پراختیا او د بازار د بشهوالی په برخه کې پرمختګ وکړي.

«جي آي» منل شوی نړیوال سیستم دي، چې د تولیدونکي او استفاده کوونکي له حقونو دفاع کوي.

په لومړي څل «جي آي» پروژه د کرنې په سکټور کې پیل شوه، دا پروسه د کرنې وزارت، بزګرو، بنی والو او همداران د سوداگری او صنعت وزارت د صادراتو په برخه کې یو ستر پرمختګ دي.

هرکله چې، په دې سیستم کې د افغانستان صنایع او کرنېز مصروفات ثبت شي، د افغانستان صنایع او کرنېز مصروفات اروپایی هېوادونو ته د افغانستان په مارک او نښان صادر او ملکیت بهې په دې هېواد پورې اړه ولري.

«جي آي» یا د «جغرافیایی نبې» سیستم

هغه نبې دي، چې د دغو توکو جغرافیایی مبدعا تاکي او مشخصه ځانګړې او لري. په دې سیستم کې د یو ځانګړې جغرافیایی سیمې د یو کرنېز او صنعتی محصول ټول ځانګړې او لېږد.

جغرافیایی نبې ځانګړې جغرافیایی اصل پورې اړوندو محصولاتو باندې لګول کېږي، لکه «ښار، سیمه یا هېواد»، چې د خرنګوالي، شهرت او دې ورته ځانګړې او لېږد.

د جغرافیایی نبې کارول کولاي شي، چې د ځانګړې کیفیت د تصدیق کوونکي په توګه عمل وکړي، چې محصول په سنتي او محلی بنې رامنځته شي.

جغرافیایی نبې بېلاړېلو کرنېزو، خوارکي توکو او لاسی صنایعو پراختیا ته لارهه او له یو ځانګړې سیمې خخه سرچینه اخلي او ددې ترڅنګ په یادو سیمو کې د تولنیز او اقتصادی پیاوړتیا لامل ګرځي.

د «GI» په سیستم کې د ځانګړو کرنېزو او صنعتی توکو واردول په نړیوالو مارکېټونو کې د دغو مصروفاتو ارزښت لوروی او ترڅنګ یې د افغانستان کرنېز او صنعتی توکو ته هویت ورکوي.

د لومړي څل لپاره په افغانستان کې د «د جغرافیایی نبې» یا «GI» په سیستم کې د افغانستان د ترټولو عمده کرنېزو توکو له ډلي زعفران، د کندھار انار او د جلغوزې ځانګړې او لېږد.

صادراتي توکو هغه نبې دي، چې د دغو توکو جغرافیایی مبدعا تاکي او مشخصه ځانګړې او لېږد. په دې سیستم کې د یو ځانګړې جغرافیایی سیمې د یو کرنېز او صنعتی محصول ټول ځانګړې او لېږد.

دغه سیستم د کرنې، او بولګولو او مالداري وزارت له خوا د ملګرو ملتونو د خروپ او کرنې سازمان «FAO» همکاري او په کابل کې د اروپایی ټولنې د استازولی د «GIZ» دفتر په مالی ملاتې پالې کېږي. ددې سیستم د ایجادولو هوکړه لیک د ۱۳۹۸ یم کال د غوبې په ۱۹ مه نېټه د کرنې وزیر او په کابل کې د ملګرو ملتونو د خروپ او کرنې سازمان مشر ترمنځ لاسلیک شوې وه. یاد سیستم په درې پړاوونو کې، چې په کې د قوانینو او ځانګړې تقینې سندونه تدوین، د مصروفاتو ثبت او ددې سیستم ملاتې او خوندي کول شامل دي پالې کېږي.

د کرنې چارواکي وايې: «کله چې مور په دې بریالی شو چې خپل مصروفات د «GI» په سیستم کې ثبت کړو، نو بل هیڅ هېواد نه شي کولای چې زمور مصروفات په خپل نوم صادر کېږي؛ دا زمور مالکيت دي. په ورته

حاصلات چهارمغز به چهارده هزار و ۸۷۷ تن رسید

محمد تمیم صدیقی
گزارش‌گر

غرس چار مغز نمی‌باشد. چون این تغییرات درجه حرارت مقاومت درخت را در مقابل سردی و گرمی کم می‌کند.

هم‌چنین چهارمغز هرچند در اکثر نقاط می‌روید، اما در ارتفاعات بالاتر از ۲۵۰۰ متر از سطح دریا بهتر رشد و نمو می‌کند و کمتر مبتلا به آفات می‌شود. سرمای زیاد در فصل زمستان به شاخه‌های درخت مسن صدمه می‌رساند اما تنها درخت در برابر سرما مقاوم است.

جمع‌آوری حاصل چهارمغز

میوه چهارمغز را وقتی جمع می‌کنند که کاملاً پخته شده باشد. اگر قبل از پخته شدن جمع گردد، اندازه مغز کم می‌شود و خوب نگهداری نمی‌شود.

هرگاه میوه پخته شود، پوست سبز آن پاره شده میوه به زمین می‌افتد. میوه چهارمغز توسط دست جمع می‌شود و شاخ آن را تکان می‌دهند. میوه‌ای که در شاخهای بلند محکم باشد توسط یک چوب دراز که بنام خاده یاد می‌شود بالای درخت چهارمغز به فشار می‌کوییم تامیوهای باقی‌مانده به زمین بیفتند. در بعضی کشورها جمع‌آوری چهارمغز بصورت میکانیزه انجام می‌شود. به خاطر این که میوه جمع‌آوری شده کیفیت عالی و رنگ سفید را به خود داشته باشد، بالافاصله پوست می‌نماییم، پس می‌شویم و در آفتاب گذاشته خشک می‌کنیم.

درخت چهارمغز در ماه حمل گل می‌کند و این وقتی است که شاخچه گل‌های آن به نمودی خوش آغاز می‌نماید. مرحله باز شدن پندک آن ۵-۴ هفته تا ۱۰-۱۲ هفته ادامه می‌یابد و البته این روند مربوط به اقلیم می‌باشد.

در بعضی خوارکی‌ها از آن استفاده می‌شود. چهارمغز تازه ۵۰ درصد و چهارمغز خشک ۶۵ درصد وزن خود را روغن دارد. چهارمغز میوه‌ای است که از نظر داشتن عناصر حیاتی است و برای فعالیت، ویتامین‌ها در بدنه ضرورت کامل دارد. چهارمغز دارای مس است و با آهن برای ساختن کرویات سرخ خون همکاری می‌کند. از چهارمغز روغنی مایع می‌گیرند که با این روغن بدن بچه‌هایی را که استخوان‌های نرم دارند و یا کم خون هستند مالش می‌دهند تا استخوان‌های آن‌ها محکم شود و کم خونی آن‌ها برطرف گردد.

اهمیت اقتصادی چهارمغز

چهارمغز خشک از نظر اقتصادی اهمیت درجه اول دارد. به خاطری که چهارمغز خشک نسبت به چهارمغز تازه وسایر میوه‌ها بازار فروش زیاد دارد و این میوه خشک در اقتصاد ملی یک کشور نقش عمده بازی کند.

اکنون در افغانستان چهارمغز کاغذی که اهمیت بیشتر دارد، زیادتر تولید می‌شود. چهارمغز کاغذی دارای رنگ سفید و خوشمزه با پوست نازک است که بعضی از این چهارمغزها با فشار کف دست می‌شکند.

تا حال چندین نوع چهارمغز در کشور شناسایی شده که مشهورترین آن کاغذی، کورک و عاقلی می‌باشد.

شرایط محیطی:

آب‌ها: چهارمغز نسبت به سایر میوه‌ها دارای مغز بیشتر است. مناطقی که دارای زمستان یک نواخت بدون تغییر شدید است، چهارمغز در این ساحات درجه حرارتی با حداقل ۳۵-۳۰ درجه سانتی گراد سردی را تحمل نموده می‌تواند. گل‌های نر و پندک‌های انکشافی و نمودی در سردی ۲۸ درجه سانتی گراد تا اندازه‌ای خسارة‌مند می‌گردد و بعد هوا که کم کم گرم شود، بهترین جای غرس درخت چهارمغز به حساب می‌رود. در مناطقی که هوا متناوب گرم و سرد می‌شود جای مناسب برای

آمار و ارقام ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۹ خورشیدی، ۱۴ هزار و ۸۷۷ متریک تن چهارمغز در سراسر کشور حاصل به دست آمده است. براساس این ارقام، پنج هزار و ۲۰۶ هکتار زمین تحت پوشش درختان چهارمغز قرار دارد.

چهارمغز در بیست و هشت ولایت حاصل و رشد مناسب دارد. در رده بندی ریاست احصاییه و معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، بدخشنان با برداشت ۴ هزار و ۴۶۴ متریک تن حاصل، مهم‌ترین تولیدکننده چهارمغز در کشور است. کاپیسا با برداشت ۲۵۲۰ متریک تن حاصل در جایگاه دوم، پروان با ۱۵۷۵ متریک تن در جایگاه سوم، بغلان با ۸۰۳ متریک تن در جایگاه چهارم از لحاظ عده‌ترین تولیدکنندگان چهارمغز قرار گرفته‌اند. آب‌وهای مناسب، بارندگی‌های به موقع و حمایت وزارت زراعت از باغداران، از دلایل عمدی پیش‌تازی این ولایات در تولید بیشترین مقدار چهارمغز در کشور است.

کابل، نورستان، تخار، پنجشیر، کنر، پکتیا، میدان وردک و دایکندی نیز بستری مناسب و مساعدی برای تولید و رشد چهارمغز دارند.

شش ولایت که شامل جوزجان، فراه، کندهار، هلمند، زابل و نیمروز می‌شوند، نظریه شرایط اقلیمی در این ولایات چهارمغز حاصل نمی‌دهد. در مناطقی که هوا متناوب گرم و سرد می‌شود، جای مناسب برای غرس نهال چهارمغز نیست؛ چون این تغییرات درجه حرارت و مقاومت درخت را در مقابل سردی و گرمی بالا و پایین می‌آورد.

چهارمغز یکی از میوه‌های با ارزش و مهمی است که فواید زیاد داشته و استفاده از چهارمغز به خصوص در زمستان با دیگر میوه‌های خشک بیشتر رواج دارد.

درخت چهار مغز تقریباً در سرتاسر افغانستان توافق محیطی دارد ولی ساحات کوهستانی و ریگی مناسب‌تر برای رشد و نموی بهتر آن است.

از چوب چهارمغز نیز در صنعت کار گرفته می‌شود و حتی از گل و پوست هسته چهارمغز به شکل آبودین در طبابت یونانی استفاده می‌شود. میوه یا هسته آن سرشار از ویتامین A و B است و به صورت خشک و تازه از میوه آن استفاده می‌شود.

ارزش غذایی چهارمغز چارمغز دارای ارزش غذای زیاد می‌باشد. مغز چهارمغز دارای ۷۶ درصد روغن، ۲۲ درصد پروتئین و مقداری کاربوهایدریت‌ها و همچنان کمی ویتامین‌های A-B-E در میوه‌های خام و ویتامین C وجود دارد که ارزش آن را بالا می‌برد. مغز چهارمغز هم تازه و هم خشک خورده می‌شود برخلافه در شیرینی‌سازی و کلچه‌پزی نیز به کاربرده می‌شود.

از میوه چهارمغز روغن‌های دلچسب تولید شده که

خانم خانه‌بدوشی که زندگی اش را با خشک‌کنده‌های آفتابی رونق داد

سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باغداری، تعداد زیادی از دستگاه‌های خشک‌کننده آفتابی را به زنان راعت پیشه توزیع کرده است. توزیع این دستگاه‌ها به زنان بی‌بصاعث و کم‌رآمد کمک می‌کند تا از آن در بهبود شرایط اقتصادی خانواده‌های شان کار بگیرند و از لحاظ اقتصادی به خود متکی شوند. پروره سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باغداری، HVCDS, تاکنون سه‌صد دستگاه از این خشک‌کننده‌های آفتابی را به زنان بی‌بصاعث در بیازده ولایت توزیع کرده است. پروره سکتوری انکشاف زنجیره ارزش باغداری، یکی از پروره‌های انکشافی وزارت راعت است که از سوی بانک انکشاف آسیایی، ADB، تمویل می‌گردد. این پروره با هزینه مجموعی ۷۵ میلیون دالر در بخش‌های رشد و بهبود زیربنایها و تسهیل زنجیره ارزش محصولات باغداری و همچنان رشد و ارتقای ظرفیت ملی برای انکشاف صادرات محصولات باغداری در بیازده ولایت افغانستان کار می‌کند.

آنمه صفری، چهل و هشت سن دارد و باشندۀ قریه «واتهپور» ولسوالی شیبر ولایت بامیان می‌شد و انمی توانست خانواده خویش را از کم مقدار زیادی از محصولات خود را به گونه‌ای باشد. آنمۀ از از چند سال به این سو نگاه اقتصادی به صورت مناسب‌تر حمایت می‌کند. آنمۀ صفری افتابی که توسط وزارت سرپرستی یک خانواده هفت نفری را به‌دوش نماید.

اما، حدود هشت ماه قبل، یک پایه زراعت از طریق پروژه‌ها به زنان راعت پیشه خشک‌کننده آفتابی از طریق پروژه سکتوری ارزش باغداری (HVCDS)، کیلوگرام سبزیجات و یا میوه‌جات تازه را مربوط به وزارت راعت، آبیاری و مالداری، به خشک می‌نماید. آنمۀ صفری افزود: «ما در آنمۀ صفری داده دتا او بتواند با استفاده از هفت‌هه گذشته ۲۰۰ کیلوگرام بادنجان رومی، این دستگاه محصولات تازه زراعتی خویش را ۸۰ کیلوگرام زردالو و ۱۰۰ کیلوگرام پیاز را خشک و از این طریق خانواده‌اش را از لحاظ خریداری کرده و با استفاده از خشک‌کننده آفتابی خشک نمودیم و قرار است همه‌ی این مصروفیت و منبع درآمد اصلی آنمۀ، تهیه سبزیجات تازه و خشک کردن آن برای فروش در فصل زمستان بود، اما به‌دلیل نداشتن اقتصادی رنج می‌برند.

آنمه صفری در مورد این دستگاه می‌گوید: محصولات خشک شده را با قیمت بلند به آنمۀ صفری در آوردن این دستگاه، ما تمام فروش برسانیم. این خشک‌کننده آفتابی در آنمه صفری در مورد این دستگاه می‌گوید: محصولات تازه زراعتی خویش را با استفاده از ۸۰ کیلوگرام سبزیجات و یا اقتصادی حمایت نماید.

قبل از به‌دوش آوردن این دستگاه، ما تمام فروش برسانیم. این خشک‌کننده آفتابی در آنمه صفری در مورد این دستگاه می‌گوید: محصولات تازه زراعتی خویش را با استفاده از ۸۰ کیلوگرام سبزیجات و یا اقتصادی حمایت نماید.

تپرکال دمرچو څه باندې دوه زره او ۵۰۰ ټنه حاصلات را ټول شوي

لومړۍ خای لري او په دې ولایت کې تپرکال په ۲۸۰ هکتاره ځمکه د دلمني مرچ کرل شوې ووه، چې حاصل یې ۳۰ ټنه ووه. مرچ دېر علاقمندان لري، چې په تازه او ووج شوې بنه کارول کېږي. دکرنۍ، اوپولګولو او مالداری وزارت د سبو د خوساً کېدو د مخنيوی په پار په ټول هبواو کې پېړی، یوشمبر کرونډګرو مېرمنو د سبو او مبوبو لمږیز چوونکوي دستگاوی وېشلي دي.

د کرنې، اوپولګولو او مالداری وزارت د احصای او مالوماتو ریاست د شمېرو له مخې، د هبواو په کچه تپرکال دوه زره او ۵۲۹ او ۵۲۹ متریک ټنه مرچ تولید شوې دي، چې له دې ډلې ۱۸۴ متریک ټنه یې د دلمني مرچ دي. لغمان د خه باندې ۴۰۰ متریک ټنه په تولید سره، د مرچو دېری کرونډې درلودې. هلمند، پروان، کندهار، تخار او بلخ هم د هبواو هغه ولايتونه دي، چې د مرچو په تولید کې مهمه ونده درلود. د دلمني مرچو په تولید کې بیا د پروان ولایت